

НАЗВА КУРСУ

Інтелектуальна власність та патентознавство – 2.

Патентознавство та набуття прав

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	<i>Всі галузі знань ННК «Інститут прикладного системного аналізу»</i>
Спеціальність	<i>Всі спеціальності ННК «Інститут прикладного системного аналізу»</i>
Освітня програма	<i>Всі освітні програми ННК «Інститут прикладного системного аналізу»</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>Рік перший, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>3 кредити (90 годин). З них лекції 24 години, практичні заняття 12 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік, 2 МКР</i>
Розклад занять	<i>Лекції – 24 год., практичні – 12 год. за розкладом Департаменту навчальної роботи КПІ ім. Ігоря Сікорського)</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: д.т.н., професор, Кузнецов Юрій Миколайович, каб.222-1 e-mail:info@zmok.kiev.ua моб. (050) 501-73-15 Viber¹(050) 501-73-15 Практичні: ст. викладач Вакулєнко Сергій Валентинович, e-mail:svakulenko@gmail.com моб. (091) 924-84-41</i>
Розміщення курсу	<i>Посилання на дистанційний ресурс «Електронний кампус» логін kum113331, пароль if28mv25</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

1.1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна складається з двох частин:

-Частина «Інтелектуальна власність та патентознавство – 1. Право інтелектуальної власності» (забезпечує кафедра інформаційного права та права інтелектуальної власності Факультету соціології і права –див. окремий силабус за частиною 1).

-Частина «Інтелектуальна власність та патентознавство – 2. Патентознавство та набуття прав» (забезпечує кафедра конструювання машин Механіко-машинобудівного інституту – див. цей силабус).

Рейтинг здобувача вищої освіти розподілено:

-за частину «Інтелектуальна власність та патентознавство – 1. Право інтелектуальної власності» становить максимум 33 бали,

-за частину «Інтелектуальна власність та патентознавство – 2. Патентознавство та набуття прав» становить максимум 67 балів.

1.2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни формування у здобувача вищої освіти теоретичних і практичних навичок, пов'язаних з сукупністю норм права, що регулюють суспільні відносини в процесі створення, набуття, охорони, захисту, комерціалізації та управління щодо об'єктів інтелектуальної власності (далі ІВ).

Мета частини «Інтелектуальна власність та патентознавство – 2. Патентознавство та набуття прав» - придбання компетентностей креативної особистості у вигляді триади знань, умінь і практичних навичок в ланцюгу «створити – провести патентно-інформаційні дослідження – набути – охоронити – захистити - управляти і використати права –комерційно їх реалізувати у вигляді трансферу технологій і продажу ліцензій».

1.3. Предмет вивчення дисципліни

Частина «Інтелектуальна власність та патентознавство – 2. Патентознавство та набуття прав» носить інтегративний характер і знаходиться на стику ряду самостійних дисциплін, включаючи технічні, правові, економічні і специфічні галузі знань. Предметом цієї частини є правове регулювання відносин в практиці інноваційного підприємництва, що складаються у зв'язку зі створенням, дослідженням, набуттям, охороною, захистом прав і комерціалізацією об'єктів права ІВ, як результатів науково-технічної творчості.

1.4. Результати навчання

Знання:

- методологічних основ створення інноваційних об'єктів господарської діяльності;
- сучасних методів пошуку нових рішень (системних, асоціативних, алгоритмічних, комбінованих і спеціалізованих);
- систем пошуку патентної інформації;
- баз даних Укрпатенту, регіональних патентних відомств та Всесвітньої організації ІВ (WIPO);
- державної системи правової охорони ІВ в Україні;
- міжнародних програмних, класифікаційних та реєстраційних договорів;
- умов надання правової охорони на об'єкти права ІВ;
- вимог щодо складання заявок для набуття права ІВ;
- механізмів попередження недобросовісної конкуренції, паразитичного маркетингу, плагіату, піратству, промислового тролінгу та контрафактній продукції;
- вимог здійснення експертиз по заявкам на об'єкти права ІВ;
- порядку набуття прав на об'єкти права ІВ;
- оформлення, реєстрації і реалізації «ноу-хау»;
- ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження», ДСТУ 3574-97 «Патентний формуляр»;
- національних і міжнародних класифікацій об'єктів промислової власності (винаходів, корисних моделей, промислових зразків і знаків).

Уміння:

- визначати і розв'язувати адміністративні, технічні і фізичні протиріччя;
- практично застосовувати набутті знання при вирішенні конкретних задач;
- виявляти інноваційні об'єкти господарської діяльності і визначати їх життєвий цикл по показникам;
- виконувати патентно-інформаційні дослідження і оформляти звіт згідно ДСТУ 3575-97;
- проводити перевірку об'єктів промислової власності на патентну чистоту згідно ДСТУ 3574-97;
- застосовувати сучасні методи розв'язання творчих задач;
- проводити експертну оцінку і вибирати краще рішення;
- оформляти документи і вести діловодство по заявкам на об'єкти права ІВ;
- обрати з аналогів прототип (найближчий аналог).

Практичні навички (досвід):

- роботи з нормативно-правовими документами;
- вибору рубрики згідно останніх редакцій МПК, МКПЗ і класів МКТП;
- розрахунку ліцензійної винагороди;
- економічного обґрунтування доцільності комерційної реалізації об'єктів права ІВ.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

2.1.Перелік дисциплін, або знань та умінь, володіння якими необхідні здобувачу вищої освіти для успішного засвоєння дисципліни:

- дисципліна «Основи наукових досліджень»;
- дисципліна «Основи технічної творчості»;
- дисципліна «Теорія технічних систем»;
- фундаментальні дисципліни «Фізика» і «Хімія»;
- дисципліни економічного характеру;
- дисципліни гуманітарного характеру;
- знання англійської або німецької мови для патентно-інформаційного пошуку і підготовки документів при оформленні ліцензійних та інших договорів.

2.2.Перелік дисциплін, які базуються на результатах навчання з данної дисципліни:

- дисципліна «Філософські проблеми наукового пізнання»;
- спеціальні дисципліни, які передбачають виконання задач науково-технічної творчості або створення об'єктів авторського права;
- нові дисципліни, як реалізація викликів четвертої промислової революції «Індустрія 4.0» і готовність сприйняття наближення «Індустрія 5.0».

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Особливості дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство – 2. Патентознавство та набуття прав».

- 1.1.Актуальність питань з ІВ.
- 1.2.Історія виникнення і зміст дисципліни.
- 1.3.Атестація по дисципліні.
- 1.4.Основна рекомендована література.

Тема 2. Система охорони ІВ.

- 2.1. Об'єкти права ІВ.
- 2.2. Суб'єкти права ІВ.
- 2.3. Види охоронних документів і термін їх дії.
- 2.4. Структура державного управління ІВ в Україні.
- 2.5. Міжнародне співробітництво в області ІВ.

Тема 3. Методологічні основи творчості і створення об'єктів промислової власності.

- 3.1. Поняття «системи» і системний підхід в творчому процесі.
- 3.2. Еволюція розвитку технічних систем.
- 3.3. Простір науково-технічної творчості і її результати.
- 3.4. Рівні творчої діяльності і винахідницьких задач.
- 3.5. Етапи розробки винаходу.
- 3.6. Класифікація методів розв'язання творчих задач.
- 3.7. Метод морфологічного аналізу (МА).
- 3.8. Приклади застосування методу МА.
- 3.9. Вибір кращого варіанта створеного об'єкта.

Тема 4. Патентно-інформаційні дослідження.

- 4.1. Патентна документація.
- 4.2. Національні системи класифікації винаходів.
- 4.3. Міжнародна патентна класифікація (МПК).
- 4.4. Міжнародні класифікації на інші об'єкти ІВ (МКПЗ, МКТП, МКЗ).
- 4.5. Пошук патентної інформації.
- 4.6. Вибір прототипу (найближчого аналогу).

Тема 5. Набуття прав на винаходи і корисні моделі.

- 5.1. Основні поняття і положення.
- 5.2. Об'єкти винаходів і їх ознаки.
- 5.3. Автори і власники охоронних документів.
- 5.4. Експертиза заявки і реєстрація патенту.
- 5.5. Авторська винагорода.

- 5.6.Прогнозування і блокування масиву винаходів.
- 5.7.Перелік матеріалів заявки на винахід.
- 5.8.Формула винаходу і приклади.
- 5.9.Опис винаходу.
- 5.10.Ілюстративні матеріали.
- 5.11.Реферат.
- 5.12.Приклад оформлення заявки на винахід (пристрій)

Тема 6.Набуття прав на промислові зразки.

- 6.1. Основні поняття і положення.
- 6.2.Склад заявки.
- 6.3.Оформлення зовнішнього вигляду, зображень та іншого графічного матеріалу.
- 6.4.Опис промислового зразка.
- 6.5.Приклад оформлення заявки на промисловий зразок.

Тема 7.Набуття прав на знаки для товарів і послуг.

- 7.1. Основні поняття і положення.
- 7.2.Визначення класів згідно МКТП.
- 7.3.Оформлення заявки на торгівельну марку.

Тема 8.Комерційні таємниці і конфіденційна інформація.

- 8.1.Особливості комерційної і конфіденційної (нерозкритої) інформації.
- 8.2.Оформлення «ноу-хау».
- 8.3.Реєстрація «ноу-хау».
- 8.4.Реалізація «ноу-хау».
- 8.5.Приклади опису «ноу-хау».

Тема 9.Авторське право і суміжні права.

- 9.1.Об'єктивне авторське право.
- 9.2.Суб'єктивне авторське право.
- 9.3.Суміжні права.
- 9.4.Реєстрація авторського права.

Тема 10.Економіка і менеджмент ІВ.

10.1.Оцінка вартості прав на об'єкти ІВ.

10.2.Комерціалізація ІВ.

10.3.Складання ліцензійного договору.

10.4.Управління ІВ.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література (є в достатній кількості в НТБ КПІ)

1. Войтко С.В. Інтелектуальна власність для економістів: навчальний посібник /С.В. Войтко, І.О. Мікульонок.-К.: НТУУ «КПІ», вид-во Політехніка», 2016.-192 с.
2. Кузнецов Ю.М. Патентознавство та авторське право: Підручник – К.: ТОВ "Кондор", 2005. – 428 с., 2-е видання, перероблене і доповнене, 2009. – 446 с.
3. Мікульонок І.О. Інтелектуальна власність та патентознавство: Навч. посіб. – К: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 244 с. Доступ: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/31664>
4. Мікульонок І.О. Складання та подання заявки на винахід і заявки на корисну модель: Навч. посіб. - К: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 116 с. Доступ: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/39745>.
5. Практикум з дисципліни "Патентознавство та авторське право". Навч. посіб. /Ю.М.Кузнецов, І.О. Мікульонок, О.В. Самойленко; Під ред. Ю.М. Кузнецова.-К.: НТУУ «КПІ», Вид-во «Політехніка», 2014.-317 с.

Додаткова література

1. Альтшуллер Г. С. Найти идею: Введение в ТРИЗ – теорию решения изобретательских задач. 4-е изд. – М.: Альпина Паблишер, 2011.
2. Блюмберг В.А., Глушенко В.Ф. Какое решение лучше? Метод расстановки приоритетов.- Л.: Лениздат, 1982.-160 с.
3. Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования: Учебник для худож. учеб. заведений. – 2-е изд., перераб и доп. – Киев: Выща школа, 1988. – 191с.: ил.
4. Збірник тестових питань з дисципліни «Патентознавство та авторське право» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ»; уклад. А. С. Ромашко. – Електронні текстові дані (1 файл: 217 Кбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2013. – 34 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/2663>
5. Кузнецов Ю.М. Теорія розв'язання творчих задач: Навч. посіб.-К.: ТОВ «ЗМОК»-ПП «ГНОЗІС», 2003.-294с.
6. Кузнецов Ю.М., Склярів Р.А. Прогнозування розвитку технічних систем: Навч. посіб. /Під ред. Ю.М. Кузнецова.-К.: ТОВ «ЗМОК»-ПП «ГНОЗІС», 2004.-323 с.
7. Кузнецов Ю.М., Косенюк Г.В. Промислові зразки: охорона та оформлення. Навч.-метод. посіб. /Під ред. Ю.М. Кузнецова.-Черкаси: ЧНУ ім. Б.Хмельницького, 2004.-140 с.
8. Кузнецов Ю.М., Данильченко М.Г., Косенюк Г.В., Данильченко Ю.М. Ромашко А.С. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту товарів і послуг: Навч. посіб. /За заг. Ред. проф. Ю.М. Кузнецова.-Черкаси: ЧНУ ім. Б.Хмельницького -Тернопіль: Економічна думка, 2005.-244 с.
9. Кузнецов Ю.М., Ромашко А.С., Гуменюк О.А. Винаходи: створення, набуття і захист прав /Під ред. Ю.М. Кузнецова.-К.: ТОВ «ЗМОК»-ПП «ГНОЗІС», 2006.-353
10. Кузнецов Ю.М., Косенюк Г.В., Данильченко М.Г. Інтелектуальна власність Навч. посіб. /За ред. Ю.М. Кузнецова. -Тернопіль: Економічна думка, 2006.-420 с.
11. Мушик Э., Мюллер П. Методы принятия решений: Пер. с нем.-М.: Мир, 1990.-208 с.
12. Половинкин А.И. Основы инженерного творчества: Учеб. пособие для студентов втузов.- М.: Машиностроение, 1988.-368 с.
13. Практикум з дисципліни "Патентознавство та авторське право" для студентів та аспірантів технічних спеціальностей та спеціальності "Інтелектуальна власність" [Електронний ресурс] / А. С. Ромашко, О. М. Кравець, О. В. Литвин ; НТУУ "КПІ". – Електронні текстові

- дані (1 файл: 2,72 Мбайт). – Київ: НТУУ "КПІ", 2014. – – Режим доступу <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28003>
14. Ромашко А.С. Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності: Навч. посіб. / А.С. Ромашко, І.І. Верба, В.В. Пригода. – Вид.2-ге переробл. та доповн. [Електронний ресурс] / - К.: НТУУ "КПІ", 2015. – 186. Режим доступу <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28002>
15. Ромашко А.С. Торговельна марка: самостійний пошук, підготовка до реєстрації, моніторинг Навч. посіб. / А.С. Ромашко, О.М.Кравець. – [Електронний ресурс] / - К.: НТУУ "КПІ", 2016. – 170. гриф Затверджено Вченою радою НТУУ "КПІ" від 30 червня 2016 р– Режим доступу <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/28006>
16. Текст лекцій з дисципліни «Набуття прав інтелектуальної власності» Ч. 2 «Набуття прав на промислові зразки» для спеціальностей ОКХ спеціаліст 7.18010011 «Інтелектуальна власність», магістр 8.18010011 «Інтелектуальна власність» [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ» ; уклад. А. С. Ромашко. – Електронні текстові дані (1 файл: 432 Кбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2013. – 64 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/2662>
17. Цибульов П.М. Основи інтелектуальної власності: Підручник /П.М.Цибульов.-К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014.-124 с.
18. Шинкаренко В.Ф. Основи теорії еволюції електромеханічних систем.-К.: Наукова думка, 2002.- 288 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

Web-site Верховної ради України. Законодавство України <https://zakon.rada.gov.ua/>

Web-site Міністерства економіки України –

<http://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=bb27fb37-4305-4686-9ea0-995d1c10f028&tag=DerzhavnaSluzhbaIntelektualnoiVlasnosti>

Web-site Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» - <https://ukrpatent.org>

Web-site Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав» - <http://www.uacrr.kiev.ua>

Web-site Всесвітньої організації інтелектуальної власності - <http://www.wipo.int/portal/index.html.ru>

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Теоретична частина – 24 години (12 лекцій)

Тема 1. Особливості дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство – 2. Патентознавство та набуття прав».

1.1.Актуальність питань з ІВ. Виклики четвертої промислової революції «Індустрія 4.0» перед вченими і суспільством. Високий рівень інтелектуальної діяльності і патентної політики-це суверенітет держави, її політична, територіальна та будь-яка інша незалежність. Роль сучасного інженера і вченого у відродженні України, як суверенної високорозвиненої індустріально-аграрної держави.

1.2.Історія виникнення і зміст дисципліни. Еволюція правової охорони Ів у світі. Перші охоронні документи, що свідчать про появу науки про патентознавство. Початок викладання дисципліни з ІВ та патентознавства в КПІ. Предмет, мета і зміст дисципліни . Лекції і практичні заняття.

1.3.Атестація по дисципліні. Картка звітності магістранта. Умови співпраці магістранта з лектором і науковим керівником. Форми поточного контролю і заліку.

1.4.Основна рекомендована література. Базова, що знаходиться в НТБ ім. Г.І .Денисенка, і додаткова в різних інформаційних ресурсах.

Тема 2. Система охорони ІВ.

2.1.Об'єкти права ІВ. *Поняття ІВ, як результат творчої діяльності людини. Класифікація об'єктів права ІВ: патентного права, засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, нетрадиційні, авторського права і суміжних прав.*

2.2.Суб'єкти права ІВ. *Творці: винахідник, раціоналізатор, автор. Немайнові (авторство і недоторканість твору) і майнові (володіти, користуватися, розпоряджатися) права. Фізичні і юридичні особи.*

2.3.Види охоронних документів і термін їх дії. *Патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки і терміни їх дії. Свідоцтва для переважної більшості об'єктів права ІВ і терміни їх дії. Посвідчення для раціоналізаторських пропозицій і термін їх дії. Дипломи про наукові відкриття.*

2.4.Структура державного управління ІВ в Україні. *Етапи становлення системи охорони ІВ в Україні. Міністерство, яке виконує функції державної політики у сфері ІВ. ДП «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент). ДО «Українське агентство з авторських і суміжних прав». ДП «Інтелзахист». Інші організації і служби, які займаються питаннями ІВ. Ієрархія системи законодавства України у сфері ІВ: Конституція, Кодекси (цивільний, господарський, кримінальний, митний, про адміністративні порушення, господарський процесуальний), спеціальне законодавство (Закони), загальне законодавство з нормативно-правовими актами. Розподіл законодавства у сфері ІВ на 3 блоки: декларуючий, захисний, стимулюючий і їх аналіз.*

2.5.Міжнародне співробітництво в області ІВ. *Всесвітня організація ІВ (WIPO). Розподіл міжнародних угод на програмні, класифікаційні, реєстраційні. Особливості і функції різних*

Тема 3.Методологічні основи творчості і створення об'єктів промислової власності.

3.1.Поняття «системи» і системний підхід в творчому процесі. *Відношення і зв'язки елементів в системі: вхідні і вихідні змінні, параметри стану, управляючі і збурювальні впливи. Класифікації систем по різним ознакам. Основний принцип системного підходу-концепція цілісного. Етапи освоєння виробництва систем. Ієрархія технічних систем (ТС): система, надсистема, підсистема. Приклади ієрархії систем.*

3.2.Еволюція розвитку технічних систем. *Складові кривої розвитку показників ТС в часі: народження (дитинство), розвиток (зрілість), стиглість, старість, деградація. Життєвий цикл ТС. Основи теорії еволюційного розвитку і генетичного синтезу ТС. Позитивний досвід вчених КПІ в використанні міждисциплінарного підходу при створенні і передбаченні нових ТС за результатами розшифрування їх генетичних програм. Різні моделі еволюції ТС.*

3.3.Простір науково-технічної творчості і її результати. *Простір творчості по суб'єкту, об'єкту і адресату. Результати творчості: наукової, технічної, художньої, педагогічної.*

3.4.Рівні творчої діяльності і винахідницьких задач. *6 стадій творчого процесу: вибір задачі; вибір пошукової концепції; збір інформації; пошук ідеї рішення; розвиток ідеї у конструкцію (або технологію); впровадження. Умовні 5 рівнів винахідницьких задач по відношенню до об'єкта, шляхи їх вирішення, світова статистика, приклади.*

3.5.Етапи розробки винаходу. *Всебічні лабораторні дослідження. Невелике експериментальне виробництво або єдиний зразок. Велике експериментальне виробництво або велика серія*

зразків. Промислове виробництво. Критерій переходу до наступного етапу (третього, четвертого) розробки винаходу.

3.6.Класифікація методів розв'язання творчих задач. Метод проб і помилок. Евристичні і комп'ютерні методи. Системні (комбінаторні або гібридні) методи. Асоціативні методи психологічної активізації творчості. Програмні (алгоритмічні) методи. Комбіновані методи. Спеціалізовані методи.

3.7.Метод морфологічного аналізу (МА). Области застосування МА. Мета і ідея МА. Суть і 5 послідовних етапів МА: точне формулювання задачі; розподіл об'єкта на морфологічні ознаки; складання морфологічної моделі-таблиці і матриці; синтез варіантів об'єкта; вибір раціональних (кращих) варіантів. Переваги МА. Недоліки МА і шляхи їх усунення.

3.8.Приклади застосування методу МА. Перший (для пристрою)-пошук високошвидкісних підшипників для опор ТС. Другий (для процесу)-пошук нових технологічних принципів (технологій).-

3.9.Вибір кращого варіанта створеного об'єкта. Існуючі методи прийняття рішень для трьох класів управлінських задач: добре структурованих, неструктурованих, слабоструктурованих. Метод розташування пріоритету (попарних порівнянь) за принципом «краще» (більше), «рівнозначне» (дорівнює), «гірше» (менше). Приклад з побудовою повного графу і квадратичною матрицею суміжності по двом ітераціям.

Тема 4. Патентно-інформаційні дослідження.

4.1.Патентна документація. Перелік документів, що містять відкриту інформацію про винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торгівельні марки. Варіанти офіційних публікацій у бюлетенях залежно від стадії діловодства. Стандарти ВОІВ для патентної інформації і документації. Латинські літери для позначення різних об'єктів промислової власності.

4.2.Національні системи класифікації винаходів. Американська, англійська, німецька, японська системи; рік заснування, особливості, межі застосування. Інші національні системи.

4.3.Міжнародна патентна класифікація (МПК). Остання редакція і розділи МПК:А,В,С,Д,Е,Ф,Г,Н. Структура рубрики МПК і варіанти написання.

4.5.Пошук патентної інформації. Цілі пошуку. Види патентного пошуку. Системи пошуку і засоби їх реалізації. Спеціалізована база даних Укрпатенту.

4.6.Вибір прототипу (найближчого аналогу). Поняття «аналог» і «прототип». Способи визначення прототипу з аналогів. Приклад вибору прототипу з побудовою таблиці порівняння ознак.

Тема 5.Набуття прав на винаходи і корисні моделі.

5.1.Основні поняття і положення. Три умови для визнання технічного рішення винаходом: нове, має винахідницький рівень, промислово придатне. Дві умови для визнання технічного рішення корисною моделлю: нове, промислово придатне. Термін дії патенту і корисної моделі. Обсяг правової охорони винаходу (корисної моделі). Право попереднього користування. Право післякористування.

5.2.Об'єкти винаходів і їх ознаки. *Продукт, процес (спосіб), нове застосування відомого продукту чи процесу. Пристрій і його ознаки (наявність елементів і зв'язків, взаємне розташування і форми виконання елементів і зв'язків). Спосіб і його ознаки (дії або сукупність дій, порядок виконання дій у часі, умови і засоби виконання дій). Речовина і її ознаки (індивідуальні сполучення, композиції, продукти ядерних перетворень). Штами мікроорганізму культури клітин рослин і тварин (Індивідуальні, консорціуми). Вимога єдності винаходу.*

5.3.Автори і власники охоронних документів. *Автор, співавтор, власник патенту. Законодавства України про власника патенту і розподілу авторської винагороди.*

5.4.Експертиза заявки і реєстрація патенту. *Формальна (під відповідальність автора) експертиза для корисної моделі. Не формальна (по суті) експертиза для винаходу. Термін проведення експертизи по суті на світову новизну і варіанти його скорочення. Умови реєстрації і продовження чинності дії патенту. Збори за дії, що пов'язанні із заявкою і патентом. Постанова КМУ №496 і її наслідки.*

5.5.Авторська винагорода. *Умови виплати авторської винагороди в різні часи в Україні. Важливість розробки механізму державного стимулювання створення та використання винаходів.*

5.6.Прогнозування і блокування масиву винаходів. *Існуючі методи прогнозування розвитку ТС. Використання методу морфологічного аналізу для блокування масиву винаходів (приклад).*

5.7.Перелік матеріалів заявки на винахід. *Склад заявки і кількість примірників (заява, формула винаходу, опис винаходу, ілюстрації, реферат, інші документи). Мова заявки. Варіанти подання заявки.*

5.8.Формула винаходу і приклади. *Чотири основних призначення. Одноланкова (один пункт, не нумерується) і багатоланкові формули (багато пунктів, нумеруються арабськими цифрами). Структурні частини формули: обмежувальна, розділова, відмітна. Символічний вигляд формули. Основний і залежні пункти формули. Особливості написання формули на пристрій, спосіб, речовину, штам мікроорганізму, використання за новим призначенням (приклад). Підпис заявника.*

5.9.Опис винаходу. *Послідовність: рубрика МПК (в правому верхньому куту); назва (по центру); галузь техніки і область застосування; рівень техніки-характеристика аналогів з їх недоліками, характеристика прототипу з обґрунтованою критикою; суть винаходу з формулюванням поставленої задачі, шляхом її вирішення і технічним результатом; Розкриття причинно-наслідкових зв'язків; перелік фіг. креслення; відомості про можливість здійснення винаходу в статистиці і динаміці; джерела інформації (допускається в середині тексту); підпис заявника.*

5.10.Ілюстративні матеріали. *В правому верхньому куту назва винаходу, ніяких підписів під фіг., елементи фіг. позначаються арабськими цифрами (які відповідають послідовному згадуванню в тексті).*

5.11.Реферат. *Це скорочене викладання змісту опису винаходу одному аркуші (200 слів або 1000 знаків). Послідовно містить назву, галузь застосування, суть, альтернативні рішення (якщо вони є), технічний результат, скорочення про залежні пункти формули (з.п.ф-ли), ілюстрації (іл.), приклади (пр.), таблиці (табл.).*

5.12. Приклад оформлення заявки на винахід (пристрій) (розглядається на практичному занятті №2 або розсилається через старостів по e-mail).

Тема 6. Набуття прав на промислові зразки.

6.1. Основні поняття і положення. *Промисловий зразок-результат творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання, тобто дизайну. Умови надання правової охорони: є новим (в зоровому сприйнятті) і промислово придатним (для відтворення промисловим способом-в останніх документах не згадується). Обсяг правової охорони і термін чинності дії. Що не підлягає реєстрації як промислового зразка. Об'єкти промислового зразка: форма, малюнок чи розфарбування (або їх поєднання, які визначають зовнішній вигляд. Види форм: об'ємні (моделі), площинні (малюнки), комбіновані.*

6.2. Склад заявки. *Заявка містить: заява (2 прим.), комплект зображень (по 2 прим.), опис (2 прим.), креслення (по 2 прим.), інші документи (по 1 прим.).*

6.3. Оформлення зовнішнього вигляду, зображень та іншого графічного матеріалу. *Комплект зображень тривимірного виробу (загальний вигляд, вигляди спереду, зліва, справа, ззаду, зверху, знизу та зображення фрагментів). Для двовимірного виробу-одне зображення. Надписи зображень і креслень (на останніх ставляться розміри).*

6.4. Опис промислового зразка. *Розділи опису: назва (по центру); прізвище, ініціали автора і нижче клас по МКПЗ; призначення та галузь застосування; перелік зображень, креслень, схем та карт; суть і суттєві ознаки; обґрунтування естетичних ергономічних особливостей; придатність для багаторазового промислового відтворення*

6.5. Приклад оформлення заявки на промисловий зразок.) (розглядається на практичному занятті №3 або розсилається через старостів по e-mail).

Тема 7. Набуття прав на знаки для товарів і послуг.

7.1. Основні поняття і положення. *Торгівельна марка для виконання функції індивідуалізації товарів і послуг. Відомі бренди торговельних марок і їх щорічні прибутки. Умови надання правової охорони. Обсяг правової охорони і термін чинності дії. Об'єкти знака: словесні, зображувальні, їх комбінації в будь-якому кольорі, звукові, світлові, запахів. Що не підлягає реєстрації як знак.*

7.2. Визначення класів згідно МКТП. *34 класи товарів і 11 класів послуг в останній редакції МКТП.*

7.3. Оформлення заявки на торговельну марку. *Склад заявки: заява про реєстрацію; зображення знака; перелік класів згідно МКТП; інші документи. Розміри зборів.*

Тема 8. Комерційні таємниці і конфіденційна інформація.

8.1. Особливості комерційної і конфіденційної (нерозкритої) інформації. *Проблема виявлення неправомірного використання конфіденційної інформації. Різні варіанти визначення «ноу-хау», як товару. «Ноу-хау»-об'єкт ліцензійного договору. Заходи щодо забезпечення комерційної таємниці та конфіденційної інформації.*

8.2.Оформлення «ноу-хау». Структура (з трьох частин) опису «ноу-хау» при поданні на торги для пристрою і технології. Логіка побудови подання без розкриття конфіденційної інформації.

8.3.Реєстрація «ноу-хау». Процедура нотаріальної реєстрації «ноу-хау» для українських і іноземних громадян. Оскарження в суді відмови нотаріуса завірити факт подання «ноу-хау» для реєстрації.

8.4.Реалізація «ноу-хау». Варіанти оприлюднення пропозиції для реалізації «ноу-хау»: в ЗМІ, письмова пропозиція вірогідному покупцю. Мета реалізації «ноу-хау»: для застосування, для виготовлення продукції, для продажу прав. Попереднє знайомство сторін. Складання опційної угоди. Зміст опційної угоди. Зміст ліцензійної угоди для отримання гонорару.

8.5.Приклади опису «ноу-хау». Наведені в джерелах [2], [5] розділу 4, базова література.

Тема 9.Авторське право і суміжні права.

9.1.Об'єктивне авторське право. Об'єкти авторського права: твори науки літератури і мистецтва. Знак охорони авторського права. Що не визнається об'єктами авторського права

9.2.Суб'єктивне авторське право. Два види співробітництва співавторства: нероздільне і роздільне. Умови для визначення співавторства. Колективна монографія. Майновий (авторська винагорода) термін дії авторського права.

9.3.Суміжні права. Суб'єкти суміжних прав: виконавці, виробники фонограм і відеогам. Знак охорони суміжних прав. Термін дії майнових суміжних прав.

9.4.Реєстрація авторського права. Склад заявки на реєстрацію авторського права на твір від фізичної особи (або службовий твір від юридичної особи): заява; примірник твору у матеріальній формі; документ про сплату збору за підготовку до реєстрації; документ про сплату державного мита за видачу свідоцтва; інші документи. Особливості складання заявки на комп'ютерні програми і бази даних.

Тема 10.Економіка і менеджмент ІВ.

10.1.Оцінка вартості прав на об'єкти ІВ. Міжнародні стандарти оцінки прав ІВ. Загальновідомі підходи оцінки вартості прав на об'єкти ІВ: витратний (на основі активів), порівняльний (ринковий), прибутковий.

10.2.Комерціалізація ІВ. Цілі комерціалізації ІВ. Поняття «ліцензія», «ліцензіар», «ліцензіат». Основні цілі продажу ліцензій. Види ліцензійної винагороди (платежів): роялті, паушальний платіж, участь в прибутках, комбіновані платежі. Види ліцензій по обсягу передаваних прав: повна, виключна, одиначна, невиключна, субліцензія. Примусова ліцензія. Відкрита ліцензія. Безвозмездна ліцензія.

10.3.Складання ліцензійного договору. Договір містить преамбулу і наступні розділи:1.Визначення термінів. 2.Предмет договору. 3.Технічна документація. 4.Удосконалення і поліпшення. 5. Обов'язки і відповідальність. 6.Технічна допомога в освоєнні продукції по ліцензії. 7.Платежі. 8.Інформація і звітність. 9.Забезпечення конфіденційності. 10.Захист переданих прав. 11.Реклама. 12.Вирішення спорів. 13.Термін дії договору. 14.Інші умови. Юридичні адреса сторін. Додатки. Підписи

10.4.Управління ІВ. *Головна мета управління-отримання додаткового прибутку. Принципи управління. Баланс інтересів суб'єктів інноваційній діяльності.*

Практична частина – 12 годин (6 практичних занять)

Практичне заняття №1 (пр.1). Морфологічний синтез одного з об'єктів (згідно завдання лектора).

Запропонувати не менше п'яти варіантів з написом морфологічних формул і вибрати кращий із синтезованих по прийнятому критерію методом парних порівнянь.

Практичне заняття №2 (пр.2). Провести патентний пошук аналогів для синтезованого в СРС-1 об'єкта, користуючись ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження», вибрати прототип щонайменше з 3-х аналогів. Оформити комплект документів заявки для отримання патенту на винахід по вибраному в пр.1 кращому варіанту синтезованого об'єкта: **заява** за установленною формою; **формула винаходу** з трьох частин-обмежувальної, розділової, відмітної (один пункт-одне речення); **опис** винаходу з МПК; **ілюстрації** (фіг.) з позиціями в порядку згадування в описі; **реферат**.

Практичне заняття №3 (пр.3). Оформити комплекти документів **заявки для отримання патенту на промисловий зразок** з запропонованих лектором об'єктів (заява за установленною формою; комплект зображень (фото або 3D-зображення) виробу; опис з МКПЗ; креслення, схема, карта(фіг. в разі необхідності)) та **заявки для отримання свідоцтва на торгівельну марку** --емблема своєї групи (заява про реєстрацію за установленною формою; зображення знаку (в заяві і окремо) і опис (в заяві і окремо в разі необхідності); перелік товарів і послуг згідно класів по МКТП).

Практичне заняття №4 (пр.4).Оформити комплект документів на «**ноу-хау**» (бажано на технологію, метод, методику, алгоритм): **подання** на торги; **пропозиція** потенційному покупцю; **опційна угода**.

Практичне заняття №5 (пр.5). Оформити **заявку** для отримання **свідоцтва на твір науки** (бажано на комп'ютерну програму або базу даних, за темою бакалаврської роботи, власну статтю або доповідь).

Практичне заняття №6 (пр.6). Оформити **ліцензійний договір** на комерційну реалізацію винаходу (див. пр.2) з розрахунком ліцензійної винагороди для одного з **комбінованих варіантів платежів** (роялті і паушальний платіж; роялті і відсотки від прибутку; паушальний платіж і відсотки від прибутку) з розділом «**Інформація і звітність**».

6. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Ознайомлення із спеціальним законодавством у сфері ІВ.
2. Вивчення структури Міжнародних класифікацій (патентної МПК, промислових зразків МКПЗ, товарів і послуг МКТП).
3. Освоєння навичок роботи із відкритими вітчизняними і закордонними базами даних стосовно винаходів, корисних моделей, промислових зразків, знаків для товарів і послуг.
4. Ознайомлення із різними методами пошуку нових технічних рішень, зокрема фокальних об'єктів, гірлянд раптовостей і асоціацій, мозковий штурм, алгоритм розв'язання винахідницьких задач (Альтшулер Г.С.), узагальнений евристичний метод (Половинкін О.І.), функціонально-вартісний аналіз.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

7.1.Форми роботи

Якщо аудиторне заняття випадає на неробочий день (святковий, пам'ятний тощо), то матеріал такого заняття частково переходить в категорію "Самостійна робота здобувачів вищої освіти", а частково додається до наступного заняття. Також можлива економія часу на пропущені заняття при виконанні модульної контрольної роботи в позаурочний час (шляхом тестування)..

7.3. Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Заохочувальні бали за:

+ 5 балів – за активну роботу щонайменше на 5-ти лекціях (запитання, прохання уточнити аспекти лекційного матеріалу, конструктивне заперечення викладеної інформації та участь в дискусіях);

+ 10 балів – студенту автору (винахіднику) об'єкта на який подана заявка (тільки за умови подання комплекту матеріалів та номера заявки);

+ до 10-ти - засвоєння дистанційного курсу VOIB DL-101 "Основи інтелектуальної власності" (Безкоштовно), за умови надання скріну результату фінального іспиту. Засвоєння під час занять платних курсів не заохочується. Засвоєння під час занять інших безкоштовних курсів (а також платних курсів, які оплачені студентом до першого вересня, при викладанні дисципліни в першому семестрі чи до першого лютого, при викладанні в другому семестрі), щодо інтелектуальної власності, здійснюється за умови такого обсягу курсу, що є рівнозначним обсягу вищезгаданого курсу (щонайменше 50 год.);

+ до 5-ти - засвоєння дистанційного курсу VOIB DL101R - DL-101 для українських студентів мовою, відмінною від російської, а для іноземних студентів – мовою відмінною від мови країни, з якої походить студент (додається до вищезазначених балів за курс).

Штрафні бали не передбачені.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

[Для розвитку фантазії, креативного підходу при пошуку оригінальних варіантів в пр.1, а також усунення і спрощення перевірки на плагіат щорічно лектором видаються нові завдання.](#)

Варіанти об'єктів для практичних занять магістрантів ПСА

ВИНАХІД (пр.1)		ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК (пр.3)
	КА-11 мп	
Багатофункціональна драбина		Електроколесо
	КА-12 мп	
Багатофункціональний туристичний намет		Електробус
	КА-13 мн,мп	
Багатофункціональна дитяча коляска		Електросамокат
	КА-14 мн, мп	
Багатофункціональне весло		Електромобіль

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Календарний контроль: здійснюється двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силябусу.

Критерій	Перший	Другий
Термін	8-й тиждень	14-й тиждень
Умови отримання позитивного результату	якщо поточний рейтинговий бал складає не менше 50% від максимально можливого балу на момент календарного контролю	якщо поточний рейтинговий бал складає не менше 50% від максимально можливого балу на момент календарного контролю

8.1. Види контролю

Вид контролю	Спосіб контролю
Поточний контроль	Перевірка виконання практичних занять відповідно до розкладу занять, модульні контрольні роботи
Календарний контроль	Проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силябусу
Семестровий контроль	Залік

8.2. Рейтингова система оцінювання

Загальний рейтинговий бал дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство" (максимум 100 балів):

$$R_{\Sigma} = R_1 + R_{\text{Пр}1} + R_{\text{Пр}2} + R_{\text{Пр}3} + R_{\text{Пр}4} + R_{\text{Пр}5} + R_{\text{Пр}6} + R_{\text{МКР}1} + R_{\text{МКР}2},$$

де R_1 – рейтинговий бал за розділ "Інтелектуальна власність та патентознавство – 1. Право інтелектуальної власності" (від 0 до 33 балів включно) – виставляється викладачем відповідного модуля; $R_{\text{Пр}1} \dots R_{\text{Пр}6}$ – рейтингові бали за виконання робіт, передбачених практичними заняттями №1...№6; $R_{\text{МКР}1}$ та $R_{\text{МКР}2}$ – рейтингові бали за 1-у і 2-гу модульні контрольні роботи – див. п. 7.5.

Остаточний рейтинг не може перевищувати 100 балів.

8.3. Залікова контрольна робота

Якщо здобувача вищої освіти не задовольняє набрана кількість балів то результати рейтингової оцінки скасовуються і здобувач вищої освіти пише залікову контрольну роботу з усієї дисципліни "Інтелектуальна власність та патентознавство".

Залікова контрольна робота являє собою тест, який може бути оцінений від 0 до 100 балів.

Запитання можуть бути:

- у вигляді традиційного запитання;
- у вигляді твердження, з яким здобувач може погоджуватись (відповідь "так") або не погоджуватись (відповідь "ні").
- **Оцінювання здобувача вищої освіти на практичних заняттях**
- **Поточний контроль:**

- Ваговий бал – в середньому 5 за 2 академічних години - одне практичне заняття. Для практичного №3 максимальний бал 10. Студенти можуть на кожному занятті обирати проходження тесту чи реальну **свою** роботу над об'єктами під час чи після практичного заняття (для таких робіт можуть бути нараховані і додаткові бали).
- **Для оцінки при дистанційному (оцінка, переважно, шляхом тестування) навчанні**
- до 5 балів – студент підготовлений до практичного заняття, присутній на ньому та здав тест (до 5-бти балів) чи завдання (до 5-бти балів);
- до 5 балів – студент відсутній на занятті, **протягом 2-х тижнів** після проведення відповідного практичного заняття **взяв завдання у викладача**, самостійно опрацював тему та виконав і подав виконане завдання **протягом 2-х тижнів** після практичного заняття;
- до 2-х балів - студент, який був присутній на занятті та здав тест чи завдання і додатково виконав самостійну роботу до заняття (окрім практичного №3) **протягом 2-х тижнів** після проведення відповідного практичного заняття ;
- 0 балів – студент відсутній на занятті, не опрацював тему самостійно, завдання викладача не виконав.
- **Для оцінки при очному (не дистанційному) навчанні та шляхом виконання завдань викладача чи вирішення власних задач, пов'язаних з професійною діяльністю**
- до 6 балів – студент підготовлений до практичного заняття, присутній на ньому активно поводить на заняттях (ставить та відповідає на питання, бере участь в обговореннях тощо), виконує завдання викладача (ставиться дуже рідко, якщо студент "вразив" знаннями);
- до 5 балів – студент підготовлений до практичного заняття, присутній на ньому виконує завдання викладача вірно і вчасно (протягом **2-х тижнів** після проведення відповідного практичного заняття);
- до 5 балів – студент відсутній на занятті, **протягом 2-х тижнів** після проведення відповідного практичного заняття **взяв завдання у викладача чи здійснив роботу за темою бакалаврської/магістерської роботи**, самостійно опрацював тему та виконав і подав виконане завдання **протягом 2-х тижнів** після практичного заняття;
- до 2-х балів - студент, який був присутній на занятті та виконав завдання і додатково виконав самостійну роботу до заняття (окрім практичного № 3) **протягом 2-х тижнів** після проведення відповідного практичного заняття ;
- 0 балів – студент відсутній на занятті, не опрацював тему самостійно, завдання викладача не виконав.
-

№ З/п	Контрольний захід	Ваговий бал
	Виконання практичного завдання 1. Морфологічний синтез одного із запропонованих об'єктів і вибір кращого варіанту	5
2	Виконання практичного завдання 2. Патентний пошук аналогів, вибір найближчого (прототипу) і оформлення заявки на винахід (див. пр№1)	5
3	Виконання практичного завдання 3. Оформлення заявок на промисловий зразок (згідно завдання) і торгівельну марку (знак групи)	10
4	Виконання практичного завдання 4. Оформлення ноу-хау	5
5	Виконання практичного завдання 5. Оформлення заявки на твір науки	5

6	Виконання практичного завдання 6. Оформлення ліцензійного договору на винахід (див. пр.№2)	5
	Всього за практичні завдання	35
7	Модульна контрольна робота. Ч.1 Винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торгівельні марки	17
8	Модульна контрольна робота. Ч.2 Ноу-хау, авторське право, ліцензійний договір	15
	Всього за модульну роботу	32
	Всього за частину 2	67

Календарний контроль: здійснюється двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силябусу.

Критерій	Перший	Другий
Термін	8-й тиждень	14-й тиждень
Умови отримання позитивного результату	якщо поточний рейтинговий бал складає не менше 50% від максимально можливого балу на момент календарного контролю	якщо поточний рейтинговий бал складає не менше 50% від максимально можливого балу на момент календарного контролю

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

1. Наявність одноосібного патенту на винахід (корисну модель) прирівнюється до виконання роботи на практичних заняттях №2 з максимальним ваговим балом.

2. Наявність одноосібного патенту на промисловий зразок прирівнюється до виконання роботи на практичному занятті №3 з половиною максимального вагового балу.

3. Наявність одноосібного свідоцтва про реєстрацію знаку для товарів та послуг прирівнюється до виконання роботи на практичному занятті №3 з половиною максимального вагового балу.

4. Наявність одноосібного свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір прирівнюється до виконання роботи на практичному занятті №5 з максимальним ваговим балом.

5. Наявність сертифікату курсу VOIB DL-177 Використання патентної інформації прирівнюється до виконання роботи на практичних заняттях №2 з максимальним ваговим балом.

6. Для іноземних студентів, для яких недоцільне вивчення законодавства України, можливе зарахування курсів VOIB DL-101 "Основи інтелектуальної власності", за умови надання скріну результату фінального іспиту (оцінюється до 50 балів), DL-177 Використання патентної інформації (оцінюється до 20ти балів), DL-101PCT Введення в договір про патентну кооперацію (оцінюється до 5ти балів). Патент – оцінюється до 25ти балів (пошук патенту своєї країни, що стосується спеціальності, пошук аналогів до нього, додатково до тих, що зазначені в патенті, опис суті кодів INID патенту, виділення структурних елементів патенту: рубрики МПК, до якої

належить винахід, інформації що складає формулу та таких розділів опису: галузь техніки, до якої належить винахід; рівень техніки; суть винаходу; перелік фігур креслення, якщо на них є посилання в описі; відомості, які підтверджують можливість здійснення; підготовка проекту формули для свого винаходу).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професор, докт. техн. наук Кузнецов Юрій Миколайович

Ухвалено кафедрою _____ (протокол № 1 від 30.08.2021р.)

Погоджено Методичною комісією факультету² _____ (протокол № ____ від _____)

---

² Методичною радою університету – для загальноуніверситетських дисциплін.